

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

19 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători – Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de inculpat, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 04 mai 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Chicu Valeriu xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx, domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.01.2018 - 04.05.2018;

Instanță de apel: 13.06.2018 - 13.09.2018;

Instanță de recurs: 31.10.2018 - 19.02.2019.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 04 mai 2018, Chicu Valeriu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art.287 alin.(1) Cod penal, la amendă în mărime de 1 050 unități convenționale, echivalentul a 52 500 lei;

- art.264¹ alin.(3) Cod penal, la amendă în mărime 1 000 unități convenționale, echivalentul a 50 000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani.

Potrivit art.84 alin.(1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă amendă în mărime de 1 050 unități convenționale, echivalentul a 52 500 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Bătrîncea Dorin a fost admisă, fiind dispusă încasarea din contul lui Chicu Valeriu în beneficiul părții civile Bătrîncea Dorin a sumei de 6 100 lei cu titlu de prejudiciu material, 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 1 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Chicu Valeriu, la 30 noiembrie 2017, aproximativ la ora 16:00, deplasându-se la volanul automobilului de model „Mitsubishi Colt” cu n/î xxxxx pe una din străzile ÎP „Victoria Aura” din c. Tohatin, mun. Chișinău, fiind în stare de ebrietate alcoolică, realizându-și intenția de încălcare grosolană a ordinii publice însoțită de amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanei, acționând cu obrăznicie deosebită, ca urmare a relațiilor ostile între dânsul și familia soților Bătrîncea Dorin și Sîrbu Ana, a lovit cu automobilul la

volanul căruia se afla în poarta de la ograda casei lui Bătrîncea Dorin și Sîrbu Ana amplasată pe lotul nr.xxxxx din aceeași localitate, poartă pe care a deteriorat-o în timp ce Sîrbu Ana cu un copil se aflau în curte, iar după intrarea abuzivă cu mașina în ograda dată s-a exprimat cu cuvinte necenzurate în adresa lui Sîrbu Ana și a plecat acasă, revenind la locul comiterii infracțiunii aproximativ la ora 17:00, în aceeași zi, unde în drum l-a numit cu cuvinte necenzurate și l-a amenințat cu răfuiala fizică pe Bătrîncea Dorin, cauzându-le astfel părților vătămate Bătrîncea Dorin și Sîrbu Ana prejudiciu material și moral.

Tot Chicu Valeriu, la 30 noiembrie 2017, aproximativ la ora 19:00, după ce a condus automobilul de model „Mitsubishi Colt” cu n/î xxxxx pe una din străzile ÎP „Victoria Aura” din c. Tohatin, mun. Chișinău, fiind transportat la Inspectoratul de Poliție Ciocana a refuzat de la testarea alcoolică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei, acțiuni prin care a încălcat pct.11 lit. j) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009.

3. Avocatul Tăbîrță Adrian în numele părții vătămate Bătrîncea Dorin a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei hotărâri, prin care în privința lui Chicu Valeriu să fie stabilită o pedeapsă privativă de libertate.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art.75 Cod penal.

Astfel, pedeapsa stabilită inculpatului este inechitabilă și nu va duce la corectarea și reeducarea inculpatului, ținând cont de faptul că anterior a fost condamnat penal pentru infracțiunea de vătămare gravă a integrității corporale și violare de domiciliu, iar din cazierul contravențional existent la materialele cauzei penale la fel se demonstrează personalitatea antisocială a lui Chicu Valeriu, fiind caracterizat negativ.

Mai mult, inculpatul nu a conștientizat cele săvârșite, nu și-a cerut scuze de la părțile vătămate și nu a recuperat prejudiciul material și moral cauzat, astfel corectarea acestuia nu este posibilă fără izolarea de societate.

3.1. Avocatul Popovici Oleg în numele inculpatului a contestat cu apel sentința solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare din motiv că faptele nu întrunesc elementele infracțiunilor incriminate și respingerea acțiunii civile ca neîntemeiate.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, prima instanță neîntemeiat a considerat inacceptabil argumentul apărării precum că urma a fi investigat cazul ca un accident rutier, calificat în baza art.242 Cod contravențional, or, doar în cazul probării intenției în acțiunile inculpatului, fapta acestuia urma să fie calificată ca distrugere sau deteriorare intenționată a bunurilor în baza art.197 Cod penal și ca huliganism în baza art.287 Cod penal.

La fel, prima instanță a respins argumentul apărării și referitor la faptul că acțiunile lui Chicu Valeriu urmau a fi calificate ca huliganism nu prea grav prevăzut de art.354 Cod contravențional, deoarece fapta săvârșită de inculpat are un caracter complex, or, instanța iarăși recurge greșit la „*poarta deteriorată intenționat*” pentru a motiva obrăznicia deosebită a inculpatului, iar calificativul „amenințarea cu aplicarea

violentei” este discutabil, deoarece declarațiile martorilor în acest sens sunt contradictorii.

Episodul când inculpatul a venit și a coborât din automobil, a fost înregistrat video de către martorul Beglița Andrei, fișier care a fost vizualizat în ședința de judecată și care dovedește că cele relatate nu corespund adevărului.

Mai mult, starea de ebrietate și natura ei se determină numai în urma unei examinări medicale dar nu prin testare alcoolică, care stabilește numai concentrația de alcool în aerul expirat, astfel inculpatul Chicu Valeriu a insistat asupra examinării medicale solicitând ambulanța, fiindcă se simțea foarte rău, deoarece a fost bătut la față locul fiindu-i cauzate leziuni corporale medii, plângerea în acest sens a lui Chicu Valeriu se află la IP Ciocana în curs de examinare.

4. Prin decizia Colegiului penal Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2018, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, urmărirea penală și judecata în primă instanță s-au desfășurat în strictă conformitate cu procedura prevăzută de lege și, respectiv, nu au fost constatate încălcări care atrag nulitatea probelor administrate și a actelor procedurale efectuate.

Probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței, au fost obținute legal, sunt admisibile conform prevederilor art.95 Cod de procedură penală și au fost apreciate conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală.

Starea de fapt și de drept stabilită prin sentință concordă cu probele administrate și apreciate de prima instanță.

Sentința cuprinde elementele definitorii condamnării prevăzute de art.394 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, fiind descrise faptele criminale, considerate ca fiind dovedite, forma și gradul de vinovăție a inculpatului, motivele și consecințele infracțiunilor săvârșite, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care au fost respinse argumentele părții apărării.

La fel, instanța a indicat că, nu există teme pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel fiind solidară cu concluziile cuprinse în sentință, dat fiind că sunt motivate temeinic și legal, sub aspectul că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate este dovedită prin probatoriul administrat în cadrul procesului penal.

Calificarea infracțiunilor este efectuată corect, prin determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptelor prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componentelor de infracțiuni prevăzute la art.287 alin.(1) Cod penal, - acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită și art.264¹ alin.(3) Cod penal, - refuzul conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei.

Motivele invocate în apel, sub aspectul nevinovăției inculpatului, reprezintă opinia subiectivă a părții apărării.

Cu privire la motivele invocat de avocatul părții vătămate, ce vizează dezacordul cu pedeapsa aplicată inculpatului, sub aspectul blândeții, au fost apreciate de către instanța de apel ca fiind nefondate din motiv că, la soluționarea chestiunii cu privire la pedeapsa stabilită inculpatului, prima instanță a acordat deplină eficiență

prevederilor art.art.7, 16, 61, 64, 75 Cod penal, astfel fiind aplicată în limitele legii.

În speță, în baza circumstanțelor atenuante, menționate în sentință, au fost întrunite condițiile prevăzute de lege, care justifică aplicarea unei pedepse penale mai blânde decât închisoare, prevăzute în sancțiunile art.art.264¹ alin.(3), 287 alin.(1) Cod penal și, din aceste considerente, în opinia instanței de apel este oportună și rezonabilă aplicarea pedepsei sub formă de amendă, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport care va asigura atingerea scopului prevăzut la art.61 alin.(2) Cod penal.

La fel, a remarcat că, prima instanță corect a stabilit cazul unui concurs de infracțiuni, or inculpatul a comis două infracțiuni fără să fi fost condamnat pentru vreuna dintre ele.

Față de lucrul judecat de prima instanță, instanța de apel a constatat motivarea amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu faptele reținute în sarcina inculpatului Chicu Valeriu, astfel fiind în corespundere cu exigențele art.6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelanți, examinând aspectele de fapt și de drept ale cauzei, conform cerințelor din art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de apel a apreciat că nu există alte temeiuri de a interveni în sentință.

5. Inculpatul Chicu Valeriu a contestat cu recurs hotărârile adoptate, solicitând casarea acestora cu pronunțarea unei noi hotărâri.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de apel contrar prevederilor Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.4 din 19.06.2006 „Cu privire la practica judiciară în cauzele despre huliganism” a adoptat o hotărâre ilegală de condamnare a inculpatului, întrucât în acțiunile acestuia lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal, și anume, obiectul infracțiunii și latura subiectivă.

Consideră că, sentința cât și decizia sunt neîntemeiate, nefondate și lipsite de suport juridic, or, instanțele nu au examinat obiectiv toate probele pertinente și concludente care au importanță nemijlocită pentru examinarea obiectivă a cauzei, mai mult, nu au studiat profund esența problemei, aplicând eronat normele materiale, procedurale și internaționale.

De către organul de urmărire penală, nu au fost elucidate toate circumstanțele cauzei, acesta a avut un rol pasiv, prin ce a fost admisă o încălcare fundamentală a normelor procesual penale și a Convenției pentru Apărarea Drepturile Omului.

Inculpatul nu a avut intenția de a lovi poarta vecinului, incidentul petrecut urmează a fi catalogat ca forță majoră, dat fiind faptul că automobilul a derapat, mai mult, la momentul incidentului nu a fost prezentă nici o persoană și respectiv se deduce că inculpatul nu a avut pe cine amenința și nu a avut pentru ce amenința.

Instanțele de fond, în urma constatării divergențelor între declarațiile părții vătămate urma să le aprecieze critic și să pronunțe o hotărâre de achitare.

Totodată, se constată că de facto, nu inculpatul a iscat conflictul, acesta a fost provocat de soțul părții vătămate.

Sub acest aspect, recurentul face trimitere la decizia Curții Supreme de Justiție din 15.07.2014 în cauza penală nr.1ra-862/2014.

În opinia recurentului, imparțialitatea instanței se constată și prin faptul că la acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată, au fost anexate probe prin care ultima a dorit să prezinte instanței precum că, în urma acțiunilor inculpatului aceasta nu mai poate alăpta, însă certificatul medical care a fost prezentat și anexat la materialele cauzei penale, a fost eliberat în anul 2010, luna iulie, care nu are nici o tangență cu pricina examinată.

6. Asupra recursului declarat, au prezentat referințe avocatul Tăbîrță Adrian în numele părții vătămate și procurorul, care s-au expus pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal lărgit reține că recurentul își exprimă dezacordul cu decizia instanței de apel sub aspectul temeiului de casare prevăzut la pct.8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În esență, criticele recurentului se axează pe ideea că instanțele de fond nu au intrat pe deplin în esența acțiunilor inculpatului, acestea fiind apreciate greșit, eronat dispunând condamnarea acestuia în baza art.art.287 alin.(1), 264¹ alin.(3) Cod penal.

Verificând alegațiile inculpatului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că acestea sunt neîntemeiate, iar instanța de apel la adoptarea soluției de menținerea a sentinței a respectat prevederile legale, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

Astfel, instanța de recurs ține să menționeze că, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct.4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind vinovăția inculpatului, în conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar care au fost apreciate în conformitate cu prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat și detaliat asupra motivelor pentru care a respins versiunile apărării, probele administrate pe caz demonstrând concludent prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunilor prevăzute la art.art.287 alin.(1), 264¹ alin.(3) Cod penal și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptelor prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componenței de infracțiuni

prevăzute de art.art.287 alin.(1), 264¹ alin.(3) Cod penal.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele de fond.

Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei din 21 ianuarie 1999, Helle c. Finlandei din 19 decembrie 1997).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct.5. din prezenta decizie, este întemeiat pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art.art.6 pct.11¹), 27, 414 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune partea apărării este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art.427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Colegiul penal lărgit respinge ca neîntemeiate argumentele inculpatului că, de către organul de urmărire penală, nu au fost elucidate toate circumstanțele cauzei, având un rol pasiv, prin ce a fost admisă o încălcare fundamentală a normelor procesual penale și a Convenției pentru Apărarea Drepturile Omului, or, instanța de apel corect a indicat că, urmărirea penală și judecata în primă instanță s-au desfășurat în strictă conformitate cu procedura prevăzută de lege și, respectiv, nu au fost constatate încălcări care atrag nulitatea probelor administrate și a actelor procedurale efectuate.

La fel, instanța de recurs respinge argumentul recurentului că, inculpatul nu a avut intenția de a lovi poarta vecinului, incidentul petrecut urmează a fi catalogat ca forță majoră, dat fiind faptul că automobilul a derapat, mai mult, la momentul incidentului nu a fost prezentă nici o persoană și respectiv se deduce că inculpatul nu a avut pe cine amenința și nu a avut pentru ce amenința, deoarece reprezintă opinia subiectivă a părții apărării, or, instanțele de fond au constatat vinovăția lui Chicu Valeriu în urma analizei tuturor probelor administrate.

Referitor la argumentul inculpatului precum că, de facto, nu inculpatul a iscat conflictul, acesta a fost provocat de soțul părții vătămate, în acest sens făcând trimitere la decizia Curții Supreme de Justiție din 15.07.2014 în cauza penală nr.1ra-862/2014, Colegiul penal lărgit reține că, această cauză penală nu are aplicabilitate

speței, deoarece circumstanțele cauzei nu sunt similare speței date, or, instanțele de fond nu au constatat din declarațiile martorilor că conflictul a fost inițiat de partea vătămată.

Totodată, instanța de recurs respinge ca inadmisibil și argumentul recurentului precum că, imparțialitatea instanței se constată și prin faptul că la acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată, au fost anexate probe prin care ultima a dorit să prezinte instanței precum că, în urma acțiunilor inculpatului aceasta nu mai poate alăpta, însă certificatul medical care a fost prezentat și anexat la materialele cauzei penale, a fost eliberat în anul 2010, luna iulie, deoarece în motivarea soluției sale, prima instanță nu a reținut astfel de circumstanțe.

Totodată, se reține că motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct.4. din decizie), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cauza Bujnița c Moldovei).

Astfel, împrejurările enunțate denotă în mod concludent că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că faptele întrunesc elementele infracțiunilor incriminate și că recursul ordinar este neîntemeiat.

Prin urmare, recursul de pe rol fiind neîntemeiat, urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de inculpatul *Chicu Valeriu* xxxxx, în propria cauză penală, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2018, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 21 martie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico